

ény.
ondás foly-
oki állásra
felhivom a
és eddigi
yokkal fel-
ájus 25-ig
o terjesszék
ázati kérvé-
Az állással
öl tűzifa

ny.
égi jegyzői
resedvén,
om mind-
óhajtják,
s., illetve
ban előirt
ztatásukat
pályázati
május hó
mert az
gyelembé

vadalma-
yrendelet

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető

minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.

hová a hirdetések, az előfizeté-

sek és a lap szétküldésére von-

natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1903.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXII. évfolyam. 101. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre - - - - - 24 kor.
Félévre - - - - - 12 "
Negyedévre - - - - - 6 "
Egy hónapra - - - - - 2 "
Egyes szám ára 8 fill. -

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, május 5.

A törvényen kívüli állapot.

Nagybecskerek, május 5.

Rövid néhány év alatt tehát másod-
szor kergették bele az országot a törvényen
kívüli állapotba.

Akárhogy is fontolgatjuk a helyzetet,
igazat kell adnunk egyik legjelesebb pub-
licistánkknak, ifj. Ábrányi Kornélnek, ki
egyik legutóbbi, nagy feltűnést keltett cik-
kében összehasonlítva a két ex-lex állapo-
tot, a következő következtetésekre jut:

Ha a négy év előtti ex-lexről úgy fog
beszélni a történetírás, hogy az forduló
pontját jelentette egy állandó ex-lex álla-
potnak, mely abból állt, hogy a merev
többségi abszolutizmus sem a parlament-
ben, sem a parlamenten kívül nem engedte
szabadon megnyilatkozni és szabadon ér-
vényesülni a nemzeti akaratot, és hogy ezt
tehesse, nem tisztelte a törvényt, önkénye-
sen használta fel a hatalmat a saját érde-
keire, és nem respektálta, hanem ha kellett,
kijátszotta, ha kellett lábbal tiporta a jogot,
akkor ugyanez a történetírás úgy fog
beszélni erről a második ex-lexről, hogy ez
szintén egy forduló pontot jelent, csak hogy
nem örvendetést, hanem gyászost; mert ez
nem a végét, hanem a kezdetét jelenti egy
ilyen ex-lex állapotnak, melyben a kisebbségi
terrorizmus lesz az, mely nem engedi
érvényesülni a nemzeti akaratot, a törvé-
nyes többség akaratának alakjában! És hogy
ezt tehesse, nem tiszteli az alkotmány
sarktételeit, önkényesen használja fel a
parlamentari kisebbség számára biztosított
jogokat, és ha kell, kijátsza, ha kell, lábbal
tiporja a törvényhozás lelkét és legfonto-
sabb életszervét: a házszabályokat.

Végzetes forduló pont ez! Mert egy-
felől megszégyeníti mindazokat a nemes
ideálistákat, akik azért törlték meg a több-
ségi abszolutizmust, hogy az az erő, mely az
ellenzékben rejlik, megtermékenyítse az
alkotmányos élet talaját, — másfelől kár-
örvendő gunyos kacagásra jogosítja fel

mindazokat, akik azzal igazolták és védtek
a régi pártabszolutizmust, hogy a függet-
lenségi pártnak több erőt és több jogot
adni annyi, mint a forradalomnak és a
kisebbségi terrorizmusnak alvó rosz szelle-
mét felébreszteni.

Az obstrukció, már önmagában véve
is, egy olyan parlamenti betegség, mely
megviseli az alkotmány organizmusát. De
ha törvénytelen ségek és jogtalanságok meg-
szüntetésére támad fel, akkor a betegséget
ki lehet heverni, sőt az alkotmányos élet
még egészségesebb lehet utána.

Ámde átok és halálos betegség az olyan
obstrukció, mely eldobva minden jogtiszt-
eletet és minden alkotmányos értéket, ki-
zárólag csak a nyers erőre támaszkodik,
— mely lábbal tiporja a parlamenti szólás-
szabadságot, mert nem engedi beszélni
azokat, akik nem az ő szája íze szerint
beszélnek, mely egy törvénytisztelő kor-
mány és egy törvényesen választott több-
séggel szemben a kisebbségi „sic volo,
sic jubeo!“ zsarnoki álláspontjára áll.

És hát nincs ennek a szerencsétlen
országunk köztársaságának, mely ezt belátná,
s mely hangosan és tiltakozva emelné fel
szavát az ilyen merénylet megbélyegzésére?
Avagy csupa Ezsauból áll már ez az egész
nemzet, mely egy tál lencsét kész oda-
adni legdrágább apai örökségét? Azt az
örökséget, melyért őseink oly sok száza-
dokon át harcoltak, szenvedtek és vérez-
tek! Az alkotmány séríthetlenségét!

Egy tál lencsét kínál ma a független-
ségi párt ennek a drága örökségnek oda-
dobásáért. Egy tál lencsét, mely abból áll,
hogy ebben az évben huszezer ujonccal
többet ne sorozzanak be! Hat feléri ez a
huszezer ujonc (mely csak felét teszi az
évről-évre növekedő póttartalékosoknak),
hogy milliók és milliók fosztassanak meg
az alkotmányos életnek és a törvényhozás
szabatos működésének áldásaitól? Megéri-e
ez a tál lencse azt az apai örökséget,
melynek kockára tételéről van szó, midőn

a függetlenségi párt inkább kész a forra-
dalom végteleinek lejtőjére lépni, mint
elfogadni eddigi makacosságának méltó
nemezsisét?

Hisz amit az obstrukció szónokai a
képviselőházban beszélnek, amit az ob-
strukció lapjai irnak, az már valóságos ör-
jögés!

Ugy beszélnek és úgy irnak, mintha
nemcsak a kormány nem volna törvény-
tisztelő, és mintha nemcsak a többség
nem volna tiszta választások legális ered-
ménye, hanem mintha a koronás király
nem uralkodnék alkotmányosan, és mintha
a közös hadsereg nem alapulna törvényen,
mindazokkal a legfőbb haduri jogokkal
egyetemben, melyeket a nemzet törvény-
hozása ruházott felségjogok gyanánt a
koronára!

És ez az örvjögés mindinkább bele-
megy a dühöngésbe. Már nem is vitat-
koznak, csak tombolnak és sértegetnek.
Már konventet csináltak a magyar kép-
viselőházból és már ugyanazokat az elveket
kezdik hirdetni, mint a legvéresebb száju
jakubinusok! Már úgy beszélnek a parla-
menti szuverenitásról, mintha ahhoz csak
a kisebbségnek lenne jussa! Már úgy be-
szélnek a korona szuverenitásáról, mintha
az csak árnyék szuverenitás lenne a kisebbség
szuverenitásához képest. Már nyíltan
proklamálják hogy soha többé nem fognak
Magyarországon törvényesen ujoncozni,
míg csak a kormány, a többség és a ko-
rona nem kapitulálnak a kisebbség akaratá
előtt!

És mindezeket a szörnyűségeket a
magyar közvélemény füle hallatára és
szemelettára mondhatják s tehetik? És ez
a közvélemény, mely egész Európának
imponálni tudott méltósága és politikai
érettsége által, — most néma és tehetet-
len? És engedi önmagára süttetni azt a
Kain-bélyeget, hogy úgy táncol, mint az
obstrukció örvjögő zenekara húzza?

Immár benne vagyunk az ex-lexben s

A „TORONTÁL“ tárcája

Orgona-dalokból.

I.

Oh hányszor zengtem édes dalt már
Terülad, én kedves virágom:
Illatos orgona-bokor,
Most is, hogy nyílik minden kelyhed,
Egy-egy gyönyörű fürtös ágad
Ölölgetem, esőkölgatom

Nem az a hajnal ütöte álmod,
Nem az a zsongás áitatótt el,
Mely a mi kertünk dallama,
Nem az a zümmögő bogárka
Csókóssa fürtöd minden szirmát,
Mintha szerelmet vallana.

Az az ábrándos lány se jött el,
Hogy elzokogja minden buját
Csendes, tavaszi alkonyon
Kacagva sem fut átölelni,
Hogy boldogságát elrebejje:
„Való-e hát, vagy álmod-m?“

Te nem vagy a z, de ládd' virágod
Csak azt susogja színtem nekem,
Mit az a másik suttagott
Élémbe száll a vágy, az átom
S én újra lágy öledbe vágyom,
Emlékezem . . . s boldog vagyok.

Emlékezem, hisz álmodm is van
S míg rám borulnak álfatón
Nyíló bokrodnak ágai,
Zsongó remények szárnyra kelnek
Hisz most is van szívennek vágya,
Reménye s édes álmai

Dr. Radványné M. Ruttkay Emma.

Brazíliai naplójegyzetek.

— Tallián Emil naplójából. —

A Faciendák.

A ki Brazília belsejébe akar utazni, annak
első sorban arról kell gondoskodni, hogy a
plantageokon lakó ugynevezett facienderoknak
szóló ajánló leveleket legyen eliatva; e nélkül
ugyanis sem éjjeli szállást, sem éledelet nem lehet
kapni, mert a falvakban, telepeken, sőt még a
kisebb városokban sincsenek kocsimák, avagy az
angolgyarmatokban mindenütt található bungaowk-
hoz hasonló berendezések a hol meg lehet szállani.
Nagyszámu bahiai ösmerőseimél tehát, kik a
vidéken lakó facienderokkal üzleti összeköttetésben
állanak, különböző címekre szóló ajánló levelek-
kel ellátottan indulam utnak Bahiából. Brazíliai
vezetóm társaságában, egyfelől a plantage és faci-
enda életet megösmerni, másfelől a catinga
vegetációjában található állatokra, különösen
tinamukra vadászni, mely madárfaj a catinga és
campos vidékeken található.

Minden eshetőségre számítva, négy napra való
conzerveket, néhány üveg rohyskyt és sodar
készülékemet, melynek segítségével pár perc alatt
külön s hűvös szöda vizet lehet előállítani, —
továbbá löszereinket és a legszükségesebb ruha-
neműket ládába csomagoltattam oly célból, hogy
az esetre, ha netalán a faciendáktól távolabb eső
helyeket is akarnánk vadászati szempontból fel-
keresni, ez irányban gátolva ne legyünk.

Mata de St. Juan-nak hívják ama kis hely-
ségét, melynek közelében Lopez ezredes faci-
endáján óhajtottunk megszállani s onnan kisebb-na-
gyobb vadászati kirándulásokra menni; e helység

Bahiától északnyugatra körülbelöl 120 kilométer
távolságra fekszik az Allagoinhas felé vezető
vasút mellett s vonattal három óra alatt érhető el.

A vasút eleinte mintegy 3/4 órán át ál-
landóan a bahiai öböl kiágazásai mellett halad,
egyik oldalon gyönyörű kilátással a mangrove
növényzettel szegélyezett tengerre, a másik
oldalon a bahiai elővárosok villaszéri épületei,
majd a mangó, banána s egyéb délszaki gyümölcs-
fákkal beültetett gyümölcsös és zöldéses
kertek váltakoznak, a midőn is a vonat hirtelen
fordulattal a tengerpartot elhagyva, két egymást
követő alaguton megy keresztül, ezen ponttól
kezdve felfelé kapaszkodik, míg körülbelöl 300
méter magasságban eléri a fensiket.

Két óra felé délután rohogott be a vonat
Mata de St. Juan állomásra, a honnan tikkasztó
hőségben, — a nap sugarai legalább 45°-ra
hevítték a levegőt, — gyalog kellett az állo-
mástól mintegy félóra fekvő Lopez-féle faci-
endaig mennünk.

Az ezredes távollétében, — ki a nála látog-
gatásban levő vejevel vadászatot volt, — annak
felesége s igen csinos fekete szemű, eperrajku
leánya a legelőzékenyebben fogadtak, rendelkezé-
sünkre bocsájtván egy tágas vendégszobát, mely-
ben két nádából fonott pamlag, néhány szék és
egy asztal képezte a butorzatot.

A házbellekkel, miután azok csak portugálul
értettek, legnagyobb sajnálatomra társulogni képes
nem lévén, a házi ur hazaérkezéséig szemügyre
vettem a facienda épületeit, azok berendezését s
a gazdaságot, mely a facienda körül özpontosul.
— Maga az urasági épület nem a legjobb be-
nyomást teszi, s talán jó hasonlattal élek, ha azt

HIREK.

Tájékoztató.

a közvéleménynek közbe kell lépnie, hogy tiltakozószavával megmentse ne csak az alkotmányos parlamentarizmus folytonosságát, hanem az ellenzék erkölcsi tekintélyét is, melyre az alkotmányosságnak épp oly szüksége van, mint a többségi akarat tiszteltetére!

Nem a kormány iránti bizalomnyilvánításról, nem az ujoncjavaslat helyesléséről van szó attól a pillanattól kezdve, amikor a kisebbségi terrorizmus az ex-lex által a forradalom tereére lépett: hanem az alkotmány megmentéséről és a normális rendnek visszaállításáról!

Ezt gondolja meg, és ezt érezze át a magyar közvélemény s ne engedje a Kain-bélyeget homlokán égni.

Temesvármegye az obstrukció ellen. Temesvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta a bizottsági tagok élénk érdeklődése között tavaszi rendes közgyűlését. A gyűlés legnevezetesebb tárgya dr. Vargies Imrének a jelenlegi politikai helyzetre vonatkozó indítványa volt. Vargies Imre hosszabb, nagy tetszéssel fogadott beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A vármegye közönsége hazafias aggodalommal szemlélte eddig azt a sem a kormány eljárása, sem a politikai viszonyok által nem igazolt küzdelmet, melyet a törvényhozó testület kisebbsége folytatott és melynek végső következménye alkotmányunk talapzatának, a parlamentarizmusnak a megdöntése.

Mint hogy pedig alkotmányunk minden viszonyok között sértetlenül megőrzendő, mer csakis ennek csorbítatlan épsége nyújt biztositékot arra, hogy a nemzet jogai megvédhetők és szükség esetén kivívhatók legyenek; a vármegye közönsége az ellenzéknek most folyó küzdelmét veszt hozónak tartja, — a kormánynak azon elhatározását, hogy az ellenzékkel szemben az alkotmányt megvédi és a kisebbségi terrorizmus előtt meg nem hátrál, helyesli és azért a kormánynak, különösen annak fejének, Széll Kálmán miniszterelnöknek bizalmat szavaz.

Ezzel szemben br. Sztojanovics György egy másik határozati javaslatot terjesztett be, a mely szintén elítéli az ellenzék obstrukcióját, de csak amit az indennitás ellen folytat. Többek felszólalása után a közgyűlés 110 szavazattal 18 ellenében Vargies határozati javaslatát fogadta el.

A határszéli uti igazolványok. A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, köztük Torontál vármegyéhez is, hogy hívják föl a községi jegyzőket és főszolgabírákat, hogy a Romániába és Szerbiába utazókat uti igazolvánnyal való ellátás végett a határszéli hatóságokhoz ne utasítsák.

a régi curialis stylusban épült magyar kurta-nemesi lakokkal hasonlítom össze. — A fogadó szoba előtt lévő tágas veranda, a legprimitívben berendezett fogadó szoba, mely úgy látszik az egész családnak állandó tartózkodási helyét képezi, óriási méretű ebédlő, a képzelhető legegyszerűbb s legszükségesebb butorizzattal ellátva, végül egy két háló és vendégszobából áll az egyébként esetlen formájú ház, hiányával mindannak, a mit az európai kulturfogalmak szerint lakályos épülettől megkívánunk.

A konyhát az abban felhalmozott undorító piszokkal szerencsémre csak másnap láttam, mert ellenesethen farkas étvágyam dacára alig lettem volna képes egy falatot is lenyelni; — ezuttal is beigazolódott a német közmondás: „Was man nicht weisz, macht einem nicht heisz“.

Az összes gazdasági épületek, úgy mint a fekete bőrű munkások lakta házak — a jó, szarvasmarha és sertés-istálló stb. mind egészen közel állanak a faciendához, képzelhető tehát, hogy az onnan kiömlő orrfacsarító gázok, a legyek, szunyogok és mosquitók légiói mily kellemessé teszik a verandán, vagy a kertben való tartózkodást; ha még mindehhez felemlitem, hogy sem a kertben, sem a facienda közelében árnyékokat nyújtó terebélyes fát nem találni és hogy a házban egyetlen egy üveges ablak sem létezik, melylyel a szobákba tudóló legyek, mosquitók, egyéb férgek s a kellemetlen szagok ellen védekezni lehetne, úgy azt hiszem, hü képét festettem a faciendának, nemcsak, de beigazoltam azt is, hogy a braziliai facienderosnak távoli fogalma sincs a hygienia legprimitív kövételmeiről. Mert meg kell jegyezmem, hogy a most leirt állapotok, több-kevesebb változatossággal, valamennyi faciendában föltalálhatók.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/8-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán tegnap este hivatalos ügyben két napra Budapestre utazott.

— **Kath. hitközségi nagygyűlés.** Tegnap számunkban tollhibából azt közöltük, hogy a nagybecskereki róm. kath. hitközség közgyűlése, mely hivatta van a képviselőtestületet választani, május 7-én fog megtartatni. Most tehát arra figyelmeztetjük azokat, kiket illet, hogy a gyűlés nem május, hanem június 7-én lesz.

— **Nagybecskerek egészsége áprilisban.** Dr. Weiserschan József városi főorvos most nyújtotta be Nagybecskerek város április havi egészségügyi kimutatását. A kimutatás mindenekelőtt konstatálja, hogy a város lakosainak száma az elmúlt hóban volt 26407; ebből élve született 84, halva született 5; meghalt pedig összesen 64 ember. A halálokok a következők: Vele született gyengeségben 6; görcsökben 2; bélhurutban 1; kanyaróban 1; vörhenyben 2; influenzában 1; gyermekágyi lázban 1; tüdőgyulladásban 2; tüdőgümőkórban 10; gutaütésben 3; vizeletbetegségben 8; elmebajban 1; aggkórban 12 és egyéb természetes halállal meghalt 13 ember. Erőszakos halál egy volt. Ami a közegészségügyi viszonyokat illeti, Nagybecskerek közegészsége az elmúlt hónapban minden tekintetben kielégítő volt. A kedvezőtlen s nagyon is változékony időjárás következtében csak a légzési szervek hurutos és lobos bántalmait léptek fel nagyobb számban, ellenben heveny-ragályos betegségek az elmúlt hóban csak szórványosan mutatkoztak. A tüdővészben elhaltak száma 21-ről 10-re csökkent, mely szám a múlt hónaphoz viszonyítva, szintén kedvezőnek mondható. Trachomára 110 ember vizsgáltatott meg, kik közül 4 trachomásnak találtatott. Az országos betegápolási alap terhére 129 egyén gyógykezeltetett. Rendőrorvosilag 10 embert vizsgáltak meg, melyekből hetet a kórházba utaltak. Heveny és idült ragályos betegségek után 12 gőz és 2 formalin fertőtlenítéssel egybekötött lakástisztítás vált szükségessé. Az élelmiszerek piaca 4 ízben vizsgáltatott felül, mely alkalmakkor csak kisebb rendellenességeket tapasztaltak.

— **A torontál vármegyei gazdasági egyesület közgyűlése.** Csekonics Endre gróf v. b. t. t., a torontál vármegyei gazdasági egyesület elnöke a következő értesítést teszi közzé:

Egyesületünk ez évi tavaszi közgyűlését június hó 8-án fogja megtartani; a közgyűlést megelőzőleg igazgató-választmányi ülés leend. Erről szíves tájékoztás végett oly megjegyzéssel értesitem egyesületünknek tagjait, hogy az ülésekre vonatkozó meghívót és tárgysorozatot az „Egyesületi Értesítő“ május havi számában fogom közölni. Kelt Zombolyán, 1903. év április hó 8-án. Gróf Csekonics Endre, v. b. t. t., e. elnök.

— **A nagybecskereki kiállítás dícsérete.** A Verseceen megjelenő „Délvidék“ a következőket írja a tavalyi nagybecskereki iparkiállításáról:

„A nagybecskereki kiállítás záró jelentését a múlt napokban küldték be lapunknak. A kiállítás tiszta jövedelme — melyet a város önz — 1899 kor. 10 fillér. A lehető legerősebb keret között mozgott a kiállítás és annal is inkább kiemelkedő a siker, a melyet nemcsak a záró jelentés adatai is konstatálnak, a nagybecskereki iparosok a kiállításra készített munkájukra több mint 12.000 korona megrendelést kaptak. A kiállítás rendezője és lelke Streitman Antal főgimnáziumi tanár volt, e kiváló szakember, ki feltételek en és alhatatosan megőrizte azt az elvet, hogy nem csak külföldi ipar terméket nem eresztett be, de a délvidéki más városok ipar termékeinek sem adott helyet, így azután tisztán lehetett megítélni, mire képesek a nagybecskereki iparosok. Az ő munkáikat nem nyomták agyon az idegenek és nagyszámu megrendeléseket kaptak most a kiállítás után is. Az orsz. hírű szakemberek míg a többi vidéki kiállítások rendezésénél sok kifogást találtak, a nagybecskereki rendezésről a legnagyobb dícsérettel emlékeztek meg. Streitman főgymn tanár megautatatta, hogy kell vidéki iparkiállítást rendezni és a helyi iparosokat gyámolítani.“

— **Tanítók gyűlése.** A „Délmagyarországi Tanító-egylet“ pancsovai fiókköre tavaszi közgyűlését Antalfalván, f. évi május hó 20-án fogja megtartani. A gyűlést megelőzőleg 1/8 órakor magyar istentisztelet lesz az ev. templomban. Utána 8 órakor választmányi ülés. 1/9 órakor gyakorlati tanítás a községi iskola IV-ik osztályában. 9 órakor Matejecz János antalfalvai és Nechuta József lajosfalvai községi tanítók jubileuma. 10 órakor a tanítói közgyűlés. A közgyűlés után a parkban, rossz idő esetén a „Grandjean“-féle vendéglőben közeled. Este 8 órakor a „Délmagyarországi Tanító-egylet“ konviktusa javára a „Grandjean“-féle vendéglőben táncestély lesz.

— **Uj gazdakörök.** Legújabbban Ecskán, Seultouron és Karolyigeten alakult meg a községi gazdakör, melyek mindenike a torontál megyei gazdasági egyesület fiókját képezi. Ezen újabb gazdakörökkel együtt a megyei egyesület kötelékébe már 10 községi gazdakör tartozik.

— **A vakok érdekében.** A vakokat gyámolító országos egyesület igazgatósága leiratol intézett Nagybecskerek város polgármesteréhez, amelyben köszönetet mond a polgármesternek az intézet érdekében tett eddigi intézkedéseiért. Az intézet egyben tudatni óhajtja a város közönségével azt is, hogy Halász D., az intézet megbízottja e hó 19-én Nagybecskerekre érkezik, hogy az egyesület itteni perselyeit felnyissa. Az intézet igazgatója most arra kéri a polgármestert, hogy tudassa mindazokkal, kiknél ily perselyek vannak el-

Meglehetősen beesteledett, mire a házi ur és veje a vadászatról lóháton visszatértek s így csakhamar hozzáláttunk az estebédhez, melytől az előzmények után nem sokat vártam, amül kevésbbé, mert a hazi asszony, aki vezetőmmel hosszasan konferált az ebédet illetőleg, nem a legbiztatóbb módon nyilatkozott éléskanuraja és konyhája felől, kijelentvén röviden, hogy carna seccán, farinhan és carurun kívül egyébbel nem szolgálhat.

Nem maradt egyéb hátra, ki kellett pakolni összes magunkkal hozott conserveinket, a bordeauxi borokat és whyskyt, mely procedura ugy a házi asszonynak, mint az ezredesnek, de különösen a nagyszámu gyerekseregnek látható örömet okozott, denique a midőn éjjeli 11 óra felé felkelünk az asztaltól, a négy napra való conservek, ezek között különböző delicatessék, — mint caviar, rák farkak, finom angol elfogytak volt, ellenben az asztalon maradt a carna secca és caruru, — világos bizonyítékául annak, hogy a braziliai is tudja mi a jó; részemről viszont reá jöttem arra, hogy ily módon könnyű vendégeskedni.

Az öreg ezredes „Zum dienst gebrauch genügend“ beszélt a francia nyelvet s azzal valahogy megértettük egymást; elbeszéléseiből tudom, hogy a braziliai, de különösen a cukornád termelési foglalkozó bahiai tartománybeli facienderosoknak az utolsó két decenium alatt s kiválólag azon időtől kezdődőleg, a mióta a rabszolgaság törvényileg megszünttetett, igen rosszul ment a dolguk s még ezidő szerint is folyton válsággal küzdenek, mert a munkabérek exorbitansul magasak. — De nemcsak ez okozza gazdasági tönkremenetelüket, hanem azon körülmény is, hogy a nád-cukorral nem képesek a világpiacon

a répa-cukor ellen a versenyt felvenni, a mennyiben az utóbbinak előállításá kevesebbe kerül, másfelől a kulturállamok a cukorrépa exportálásának elősegítése céljából premiumokat állapítottak meg.

Most minden reménységüket a brüsseli cukorkonferencia határozatainak reájuk néző üdvös kihatásaiban keresik, azon meggyőződésben, hogy a nádcukor ipar a gyarmatokban ismét fel fog lendülni s az ezidő szerint romokban heverő gazdasági cukorgyáraikat kedvező auspiciumok mellett mielőbb újra üzembe helyezhetik.

Ezredes házi uramnak ezen és ehhez hasonló lamentációi a rossz gazdasági viszonyokról annyira elfeledteték velem, hogy a braziliai faciendában vagyok, hogy már-már azt hittem, hogy hová agráriust hallok panaszkodni; ugylátszik, ez most „módi“ az egész világon.

A braziliai facienda, a facienderos életmódja és társadalmi állása jellemzésére meg kell jegyezmem, hogy Braziliában „Colonel“ (ezredes) mindenkil lehet, aki három conti di reist, — ami pénzünk szerint körülbelül 3500 koronát, — az államháztartásba lefizet, nem kell ehhez sem tanulmány, sem katonai tudomány. A kit az államkormány e címmel felruház, annak az az előnye, hogy őt közönséges rendőrenem tartoztathatja, még tettenérés esetében sem, ily aktusra csak külön kiküldött kormányközeg jogosított. Ezen kívül a colonel a faciendáján és birtokán élő családok és munkások első és utolsó forumu bírja, kinek ítélete ellen legfeljebb a „Salzamt“-hoz lehet felebbezni, a milyen pedig az országban nincs; ezekből látható, hogy a Colonel elég nagy ur otthonában s a braziliaik által annyira magasztalt demokrácia nagyobb dícsőségére a legautokratikusabb kiváltságokat és előjogokat élvezi.

helyezve, miszerint, hogy azok tartalmát csak arcképes igazolvánnyal bíró megbízottjuk van jogosítva felvenni.

Feltűnést keltő szép helyiségbe helyezte át üzletét Kovács Gedeon a városunkban előnyösen ismert ruhakereskedő, kinek lapunk más részében levő hirdetését a n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk.

— **A haragosok.** Nagy ribilliót okozott tegnapelőtt este két szerb legény duhajkodása a Szent István-utcában. Momirszky Száva ugyanis régi haragosa volt Czveity Dusannak. Czveity Dusan gyanútlanul ült háza előtt, midőn arra került Momirszky, aki belekötött, majd rövid, de heves szóváltás után úgy vágta fejbe Momirszky vastag botjával Czveityt, hogy ez menten eszméletlenül terült el. A rendőség a dühös legény ellen megindította az eljárást.

Irodalom.

* **A francia forradalom** a legnagyobb esemény, a mi az újabb korban megrázta a nyugot-európai emberiséget. A XVIII. század szelleme az anyagi és szellemi munka felszabadítására, az egyházi és világi önkény eltörlésére, az emberi nem boldogulására törekedett, az erkölcs, humanitás és haladás útjain. Igaz, hogy nem számolt a hagyományra és nem vette tekintetbe, hogy nemcsak az elnyomás és visszaélés fejlődött történelmi alapon, hanem minden emberi intézmény és erkölcs. Nemes uton, filozófus írótól, filozófus kormánytól várta a haladást, nem a szervezeten és szilaj sokaságtól, a mely pedig később elemi erővel mégis beleavatkozott a megújulás programjába. Így jött létre a szellemi egység a politikai ügyek megítélésében, mely ép oly jellemző a XVIII. századra, mint a renaissance a Középkor végére nézve. Csak egy kivétel van, Jean Jaques Rousseau. Ő nem haladást kíván, hanem visszatérést a természeti állapothoz. Nem szabadságot akar, hanem egyenlőséget, nem kétkedést, hanem meggyőződést. Liberális volt minden ízében, de demokratikus nem volt. Ez Marczali Henriknek főszempontja a francia forradalom történetének megírásában, mire a Nagy Képes Világtörténetben vállalkozott. Egész nagy tudása, rengeteg tanulmánya, éles történelmi kritikája összeolvadnak ebben a munkájában. A francia forradalomról szóló X. kötetből most megjelent füzet a mű 182. füzeté. Egy füzet ára 60 fillér, egy kötet díszes félbörkötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben s részletfizetésre is a kiadóhivatalban: Révai Testvérek Irodalmi Intézet Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

Közgazdaság.

A magyar baromfi.

Baromfi-tenyésztünk és ennek nyomán szárnyas és tojás kivitelünk a legújabb időben óriási lendületet tett.

A legutóbb megjelent statisztikai kimutatás szerint a múlt 1902-ik évben is három millió koronával emelkedett a kivitel az 1901-ki export-hoz képest, úgy hogy bevételünk már hovatovább meghaladja a 80 millió koronát, tehát felülhaladja azt az összeget, amit évenként legfőbb export-cikkünkért, buzánkért kapunk.

A kereslet pedig a magyar áru iránt, kiváló kvalitásánál fogva, különösen Német- és Angolországban folytonosan fokozódik. Szolgáljon ez buzdításul a gazdáknak, a népeknek, mert a baromfi-tenyésztése nem jár tulságos fáradsággal, nem a férfi munkája; járhat az teendői után; elvégzi a teendőket a háznép, asszony, gyerekek, úgy hogy az eladás által befolyt összeg szinte mellékjövedelemnek tekinthető és így a szegény nép nyomorának javítására szolgál, sőt az anyagi megerősödés biztos alapját képezheti. Mily nagy hasznót hajt csak a tojás. A befizetett tőkét valóságos uzsora-kamattal adja vissza.

Azzal azonban, hogy a háznép a tenyésztés körüli teendőket könnyen végezheti, nem azt akarom mondani, hogy egyszerű kezelést a baromfi nem kíván. Sőt! Mert kiváló gondot kell fordítani a takarmányozásra, a baromfiak gondozására és az ólak tisztántartására. Ez utóbbi legyen főgondja az illetékeseknek, mert a tisztán nem tartott ólak különösen terjesztője a mindenféle baromfi betegségeknek. A kellő gondozás és egyszerű kezelés arányában fog természetesen növekedni a kereslet is. A földmivelésügyi kormányzat kötelessége, hogy a magyar árunak minél jobb piacot, minél jobb összeköttetéseket szerezzen.

Nagy hasznunkra válnak e tekintetben a mind számosabban keletkező baromfi-tenyésztő és értékesítő szövetkezetek és vállalatok, melyek dícséretes buzgalommal fáradoznak a magyar áru érdekében.

Nagy gondot kell fordítani a szállításra, hogy a 2-3, esetleg 4 napi ut nagyon meg ne viselje a jószágot, hogy az eladó minél kifogástalanabb anyaggal jelenjék meg vevője előtt, mert jelesen Londonba való kivitelünk Olaszországban és legújabb időben Románia és Szerbiában erős versenytársakra talál.

E cikkecske nyomán dícsérettel kell megemlékeznünk a „Szárnyasaink” című lapról, mely a szárnyasok szakszerű kezelése és tenyésztése körül valóságos missiót teljesít.

Továbbá nem hagyhatjuk említés nélkül Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter urat, mert az ő áldásos tevékenységének tulajdonítható első sorban, hogy baromfi-tenyésztünk és kivitelünk újabb időben oly rohamos léptekkel halad előre.

Nussy.

ESKÜDTSZÉK.

§ **Gyilkos rendőrőrmester.** A nagybecskereki esküdtbírósg ma tárgyalta Albert Ferenc törökbecsei rendőrőrmester bűnyűjét, akit a királyi ügyészség a szándékos emberölés büntetével vádol, mert Törökbecsen, 1902. évi december hó 22-én délben, Horváth Géza vendéglője előtt az utcán Zlatár Antal törökbecsei cigányt, a nála levő forgópisztolyal hasbalötte úgy, hogy Zlatár még másnap meghalt. A mai tárgyaláson a bíróság a következőképen alakult meg: Elnök, dr. Polgár Sándor, szavazóbírák: dr. Duka László és Hinczky Mihály, ügyész: dr. Wiedorn Adolf, védő ügyvéd: dr. Pollák Győző, a sértett képviselője: dr. Vaszity Endre, orvos-szakértők: dr. Fialowski Béla és dr. Behányi Dezső, jegyző: Polgár József. Esküdtek: dr. Anna Ernő, Fantz István, Wagner András, Turn Róbert, Zsíröss Imre, Tumó Antal, Paul Jakab, Balogh Károly, Fehér József, Aradi András és Szépfly István. Pótesküdek: Wacker Péter és Armbruster József. Az esküdtek megesketése után az elnök felszólítására a vádlott előadja, hogy az elhunyt Zlatár és ennek két fia György és Pepi többekkel a Horváth-féle kocsmában mulattak. Zlatár Antal, aki már meglehetősen ittas volt, részegségében civakodni kezdett Horváthnéval, sőt azzal is fejegette a kocsmárosné, hogy a poharat a fejéhez vágja. Horváthné erre rendőrt küldött s erre ő eljött a kocsmába, hogy ott rendet csináljon. Mikor megjelent, Zlatár Antal neki támadt, szidalmazni kezdte, sőt lökdöste is. Ő eleinte nem akart fegyvert használni a részeg ember ellen, de a midőn ez tettelességre akart vemedni, abbéli félelmében, hogy a részeg ember esetleg testi sértést követhet el rajta, kardját nem lévén képes használni, ki-rántotta forgópisztolyát s lött. Tagadja azonban azt, hogy szándékában lett volna Zlatárt megölni s csak harképtelenné akarta tenni ellenfelét. Zlatár György és Pepi, az elhunyt két fia azt állítja, hogy a rendőrőrmester mikor a kocsmába érkezett, anélkül, hogy figyelmeztetéssel élt volna, először Györgyöt ütötte meg s midőn Zlatár Antal fia védelmezésére kelt, szó nélkül hasba lötte édesapjukat. A boncolási jegyzőkönyv felolvasása után dr. Fialowski Béla és dr. Behányi Jenő orvosszakértők kijelentették, hogy a holttesten tapasztalt külső jelekből ítélve, a lövésnek a közvetlen közelből kellett történnie. Ezután a megidézett tanúk kihallgatására került a sor. Délben az elnök az ülést d. u. 3 órára felfüggesztette, ítélet azonban valószínűleg csak holnap lesz.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 5-én.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 5.

A képviselőház ma délelőtti ülést tartott, a melyen folytatták a vitát a miniszterelnök jelentése fölött.

A mai ülésen Várady Károly, Benedek János és Andrei Gyula beszéltek a jelentés ellen.

Egy óraker néhány kisebb jelentőségű interpellációkra válaszoltak a miniszterek.

A király Budapesten.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Mint véglegesen megállapították, a király május 8-án, pénteken utazik Budapestre, a hová az este érkezik meg.

Válsághírek.

Budapest, május 5. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház folyosóján az ellenzéki képviselők ma egész komolyan híresztelték, hogy Széll Kálmán miniszterelnök a legközelebb beadja lemondását. A híresztelők azt is tudni vélik, hogy Széll utóda Andrássy Gyula gróf lesz. Természetes, hogy ezek a hírek egyáltalán nem vehetők komolyaknak.

Miksa császár özvegye nagybeteg.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Brüsszelből távira-

tozzák, Sarolta császárné, Miksa császár özvegyének az állapota az utóbbi napokban válságosra fordult. Az utolsó orvosi jelentések szerint a császárné életbenmaradásához ugyszólván semmi remény sincsen.

A Visontai—Barta-ügy.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hír szerint Barta Ödön ma este érkezik vissza Beregszászról s a kardpárbaj közte és Visontai Soma között holnap délelőtt lesz.

Statárium Horvátországban.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból táviratozzák: Körös-Belovarmegye főispánja tegnapi szab. kir. városra és a körösi járásra a megújuló tüntetések és erőszakoskodások miatt, kihirdette a statáriumot. A városba és a járásba nagyszámú csendőrség és katonaság érkezett.

Ultimátum Bulgáriának.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: A Jildiz-kioszkban tegnapi a szultán elnöklésével minisztertanács volt, a melyen a nagyvezér föllépésére elhatározták, hogy a legutóbbi szaloniki események miatt Bulgáriának ultimátumot küldenek. Az ultimátumot még e héten elküldik Szófiába.

A szaloniki bombamerénylet.

Budapest, május 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból táviratozzák, a szaloniki bombamerényletből kifolyó összeütközésekben ötven ember halt meg.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak részben némileg emelkedtek, némileg pedig estek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (júliusra)	7.41—
Tengeri (májusra)	6.28—
Tengeri (júliusra)	6.33—
Rozs (októberre)	5.58—
Zab (októberre)	6.50—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1903. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsomolyaról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsomolyaról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsomolyaról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zsomolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zsomolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Eladó széna

400 mmázsa kitűnő zabosbúkköny eladó. Ára 5 kor. ab Ittvárnok, vagy 5 kor. 50 fill. ab Nagybecskerek.

Kovács Ödön,

396—2.1 tisztartó, Ittvárnok.

PURGO

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
is, olcsó esakbót árakon
SERÉNYI
és, órák és ékszeresek
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 28. I. sz.
Főkönyv: II. 15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

Készvény és csúz ellen legbiztonságosabb
REPARATOR
a KRIEGER-féle
1 üveg 2 korona.
Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

Ha őszül a haja,
használja a
„Stella”-
vizet, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, 8 cs. és kir.
fensége József főb. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: asztma, sziv-,
gyomor-, légh. és bőrbaj, azérhűtés, elmezavar ellen.
E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. főorvos, orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Remek és olcsó fényképek készülnék
RIVOLI
fényképezési és festési műteremben
BUDAPESTEN, VII. KER., KERÉPESI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytípusok!!!

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA

Hírdetéseket, reklámokat szakszere-
n, pontosan és legolcsóbban közzéte-
sz az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetés
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

HÓTEL PÁRIS szálloda
Szállodás: **SIMON PÁL**
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.
99 szoba 1 főtől fejtebb kiszolgálással együtt
fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsar-
nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PURGO

2228. t.lk. szám. 1903. 394-1.1
Árverési hirdmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Temesiana takarékos és hitelintézet részvénytársaság temesvári cég végrehajtónak Idvorján Vaszilie jankahidi lakos végrehajtást szenvedő elleni 238 korona tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Jankahid községi 568. számú t.lk.vben A I. 1. sor. 1302. hrsz. alatt felvett 1 hold kaszáló egészben, vagyis az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-ának a) pontja értelmében a végrehajtáson kívül Idvorján Tódor társtulajdonos jutaléka is 384 k. a jankahidi 879. számú t.lk.vben A. I. 1-3. sor. 550., 876/b, 1175/b hrsz. alatt felvett 2 hold 400 □-ól ingatlanok felerésze 752 korona kikiáltási árban 1903. évi május hó 16. (tizenhat) napjának d. e. 10 órájkor Jankahid községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 78 kor. 40 fill. és 75 kor. 20 fill. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és Jankahid község előjáróságnál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1903. évi február hó 24-én.

Szilágyi,
kir. törvénzéki bíró,

A kénmentes

Ilona

savanyuvíz

föltétlenül bakteriummentes, az
egészségre nézve igen ajánlatos.
Minden fűszerkereskedésben kapható.

373-83

A Stoits-féle házban, a Hunyadi-
utcsában, eddig Petz Antal ur által bérelt

üzlethelyiség

és
egy lakás
augusztus 1-étől kiadó.

Dr. Annau Ernő,
ügyvéd.

392 3.1

üggyéd.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a volt Kupuszárovi-féle házban 16 év óta levő üzletemet a Torontálmegyei takarékos és hitelbank ujonnan épített palotájába helyeztem át.

Kérem az eddig irántam tanusított nagybecskereki bizalmát továbbra is részemre fentartani és szükségleteit női, férfi és gyermek ruhákban ezentul is nálam fedezni méltóztatassék.

Mindenkor pontos és jó kiszolgálást biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel

Kovács Gedeon.
Nagybecskerek,
Torontálmegyei takarékos és hitelbank új palotájában.

391-101

Legkedveltebb, legkötelesebb
arcsztisztító és szénító szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 kor.
-SZAPPAN 1 kor.

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

**ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzcséplő-100 000
készlet és
különb. kisebb g. gépüzemben.

Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kívánatra árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Élőfrango kénes hévízü gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdővel,
pompás ásványvíz-szodákkal,
kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűrmeadrul az egész
világban elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
KALHÓLYAG
tuczataja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi e szakma
legelőrangú
csépe:
REIF J.
specialista. Bécs.
Brossenstraße 2.
Árjegyzék
ingyen

**Modern
BUTOR.**

Órtást választék
hátó-, ebédli-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint kértél
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV. Keckeméti-utca 6. sz. I.

CZINEK
bármely országból és
származásból, ajánlatok sáét-
küldése és ill. tessékünetések lé-
tesítése céljából (pénztári jóváhírával)

ROSENZWEIG PÖZSE és FIAI
Nemzetközi Szénifüvelgyártó
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN-szappan-esszencia 50 kr., OSAN-fogyó 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ szódapó-szer
üvege 1 ft. Rhez
balzamszappan 30 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.

Janningene a legjobb és legkezebbeségű
hajfestő-szer szőke,
barna és fekete. Ár ft 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld.
Czerny J. Antal, Bécs, XVII. Carl Ludwigstr. 6.
Külfeltele London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, Hatiszterákban stb.

ROSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPITATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
fiak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves fiak részére. —
Nevelési internátus bentlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államnévelvénye-
nek és az egyéves onkésítésre jogot
adnak. — Bővebb leírásigazgató
ingyen ad
Röser János, igazgató

SZÖRVEZTŐ
néhányosori használat után az arcoról a
kézről a szőrt eltávolítja. Egy tásoly 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANALIGER
Fiatl embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfizetéssel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.25%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	34 : : : 6. : -a
22 : : : 8. : -a	25 : : : 7. : -a
15 : : : 9.50%-a	15 : : : 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját erdekeken keresztül
Buda-pest, VIII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE
"LE DÉLICE"
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

2027. sz. 1903. 388-32

Pályázati hirdetmény.

800 korona évi fizetéssel rendszeresít-
telt szentpéteri községi segédjegyzői
állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg fel-
szerelt folyamodványaikat folyó évi május
hó 20-ikáig hozzám adják be.

Perjámos, 1903. évi április hó 26-án.
Gyertyánffy s. k.,
főszolgabíró.

54767/903. sz.-hoz. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Díjkedvezmény az 1903. évben „Malta”-ban tartandó
minta kiállításra rendelt osztr. és magyar ipartárgyak
szállítására.

Az 1903. évben „Malta”-ban tartandó minta
kiállításra, vagy onnan vissza gyors vagy teher-
aruként szállítandó osztr. és magyar ipari minta-
tárgyak után azon osztr.-magyar és bosznia-
hercegovinai vasutak, melyekre az áruhátszabás
I. rész kiterjed, úgy az oda, mint a visszazállít-
ás alkalmával helyi áruhátszabásnak rendes díj-
tételéből 50%-os mérséklést engedélyeztek vissza-
terítés útján.

A mérsékelt helyi díjszabási díjtételek az
érvényes általános díjszabási határozmányok
mértváda szerint számíthatnak és az e szerint
mutakozó többlet a következő adományok alapján
fog visszatéríteni, még pedig:

a) A kiállításra rendelt küldeményeknél: a
Fiume-ig vagy Triest-ig történt vasúti szállításra
nézve a felszólamlóra, mint feladóra szóló eredeti
gyors ill. teherfuvarlevelek alapján;

b) a kiállításról visszazállítandó k ldemé-
nyeknél a Fiuméből vagy Triestből történt vasú-
ti szállításra vonatkozó, a felszólamlóra mint át-
vevőre szóló eredeti gyors, illetőleg teherfuvar-
levelek és a kiállításra való szállításról szóló ere-
deti hasonló okmányok alapján.

Mindezen okmányok legkésőbb 1904. évi
március hó végéig azon vasutigazgatóságnál nyuj-
tandók be, melynek területén a küldemények fel
vagy leadásra kerültek.

Budapest, 1903. április 10.
A magy. kir. Államvasutak igazgatósága
a részös vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjazatik.)

1507. sz. 1903. 389-32

Pályázati hirdetmény.

Bóka község jegyzői irodájában
egy a jegyzői és anyakönyvvezetői teen-
dők minden ágában jártas egyén huzamo-
sabb időre 2 kor. napidij mellett azonnal
alkalmazást nyerhet.

Bóka, 1903. április 29.
Bóka község előljárósága.

7318/903. III. sz. Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A Vinkovce állomáson megüresedő vendéglő
bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik
A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi október
hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól
számított öt éven át vagyis 1908. évi szeptember
30-ig, bérletnek a következő helyiségek bocsátat-
nak rendelkezésére:

I.-II. oszt. étterem 74 m², III. oszt. étterem
48 m², Tálaló 20 m², 2 szoba 41 m², 1 pincér-
szoba 21 m², 1 cseléd szoba 15 m², 1 konyha 21
m², 1 éléskamra 8 m², 1 pince 70 m², 1 padlas
240 m², 1 jégverem, 1 gazdasági udvar, 1
árnyékszék.

Az egy korona béléggel ellátott és „Ajánlat
a magy. kir. államvasutak fönt hírt Vinkovce
állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre”
felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nem-
különben a kellő okmányokkal fölszerelt ajánlatok
1903. évi május 9-iki déli 12 órájáig az alulírt üzlet-
vezetőség általános osztálya főnöknél (Üzletveze-
tőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személye-
sen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 400 azaz
négy száz korona készpénzben vagy állami letétre
alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezető-
ség gyűjtőpénztáránaál 1903. évi május 8-án déli
12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir.
posta útján beküldendő.

A vendéglő bérletére vonatkozó föltételek
a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi
osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák
tartama alatt megtekinthetők, miért is ajánlat-
tevőkről föltételeztetik, hogy a föltételeket ismerik
s azokat magukra nézve egész terjedelmükben
kötelezőnek elfogadják.

Szeged, 1903. évi április hóban.
Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Most jelent meg!

SOMFAI JÁNOS

KUTYAVÁR
ÉS MÁS APRÓBB HISTÓRIÁK
című új könyve.

Kapható a TORONTÁL szerkesztőségében.

ára füzve 3 korona,
diszkrétésben 5 korona.

325-x.18

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
Kurländer Imrénéél
tűzifarakatár
Korona-utca 585. szám.

384-x.2

848. II. sz. 1903.

393-3.1

49.173/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A nagyikinda—nagyszentmiklósi trvh. közut 23—25.623 km. szakaszának kiépítésére mult hó 15-én 848/II. 1903. sz. a. kiadott és folyó hó 22-ikére kitűzött árlejtés Torontálmegye közgazgatási bizottságának 2508/903. számú határozata folytán ezennel bizonytalan időre elhalasztatik.

Nagybecskerek, 1903. május 4-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:
Faur,
kir. főmérnök.

„Turul“-cipőgyár
részvénytársaság
ezelőtt **„Mödlingi cipőárú”**
Nagybecskerek,

Hanyadi-utca 611.

Herzfeld-féle
ház.

Bámulatosan olesók, szolidak,
tartósak és erősek cipőárúink.
Legelegánsabb és legujabb facon.

Óriási választék:

Férfi cugos cipő 250 forint és feljebb
Férfi hegymászó (Bergst.) cipő 275 forint és feljebb
Férfi barna hegymászó cipő 350 forint és feljebb
Női cugos cipő 230 forint és feljebb
Női gombos és fűzős cipő,
fekete és színes 250 forint és feljebb
Női alkalmi cipő esokorra! 1— forint és feljebb
Gyermek fűzős és gombos cipő,
fekete és színes 80 krajcár és feljebb

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kisebb javításokat ingyen
eszközünk.

299-20.11

13366/903. sz.

Magyar kir. államvasutak.

Budapest-balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A garamberzence-lévai h. é. vasuton előállítandó a) egy 10 m-es és egy 20 m-es uti átvezető építése. b) egy 40 m. nyílású hidnak 100 m. nyílású hiddá és egy 60 m. nyílású hidnak 200 m. nyílású hiddá leendő átalakítása körül végrehajtandó munkák biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk. Ugy az a), valamint a b) pont alatt felsorolt létesítményekre külön-külön ajánlat is benyújtható. A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alólírott üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62. szám I. em.), továbbá a lévai osztálymérnökségnél (Léva Kálmán-ut) a hivatalos órák alatt megszereshetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és köllőleg bélyegzett ajánlatok f. évi május hó 30 án déli 12 óráig általános osztályunknál (Teréz-körút 62. sz. I. em. 6. ajtó sz. a.) nyújtandók be alábbi felirattal „Ajánlat a garamberzence-lévai h. é. vasuton előállítandó és átalakítandó műtárgyakra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. május hó 29-én déli 12 óráig az a) pont alatt felsorolt munkákra 300, azaz háromszáz, a b) pont alatt felsorolt munkákra 500, azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban Budapest gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körút 62. sz. földszint) lefizetendő. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem esatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdei tízennegy napnál nem régebbi árfolyam szerinti, de névértékét meg nem haladó értékben fogadhatnak el.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Budapesten, 1903. április havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóinak.

Hajójáratok menetrendje.

1903. március hó 15-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden csütörtökön reggel 7 óra 30 p.-kor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden szerdán reggel 7 óra 30 p.-kor. Minden hétfőn és pénteken este 8 óra 15 p.-kor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden csütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat		
			I. osztály	II. osztály	Szenny-vonat III.
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00
-	Cannes	franc	122-45	87-80	-
-	Firenze	-	79-80	58-10	32-50
-	Genova	-	95-55	69-10	38-95
-	Grasse	-	124-60	89-25	-
-	Lyon-Perrache	-	134-55	95-70	-
-	Marseille	-	144-05	102-40	-
-	Milano	-	76-25	55-60	31-05
-	Menton	-	116-30	83-65	-
-	Napoli	-	106-85	77-05	43-60
-	Nizza	-	119-00	85-45	-
-	Róma	-	80-05	58-25	32-60
-	Torino	-	95-40	69-00	38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50
Berlin	-	márka	103-80	73-50	41-20
Breslau	-	-	80-60	58-00	31-80
Hamburg	-	-	130-20	93-10	54-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálóllyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 "
III. „ (fedélzet) 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötő-helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyi-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadhatnak.

Budapest, 1903. március hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Torontálmegye Zsombolyai járás főszolgabírájától.

3043. sz. 1903.

378-3.2

Pályázati hirdetmény.

Zsombolya községben a községi jegyzői állás elhalálozás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §., illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képzettségüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi május hó 31-éig bezárólag terjesszék be, mert az elkésletlen beadott kérvényeket figyelembe nem veszem.

Ezen községi jegyzői állás javadalma-zása a községi szervezési szabályrendelet szerint a következő:

1. Évi fizetés 400 korona.
2. 106 mérő buza.
3. 25 font gyertya.
4. 8 öl tűzifa házhöz szállítva.

(Megjegyeztetik, hogy az 1903. évi jóváhagyott községi költségvetés szerint a folyó évre a 106 mérő buza 903 kor. 12 fillér, a 25 font gyertya 32 kor 50 fillér és a 8 öl tűzifa 224 korona készpénzbeni megváltással van megállapítva, melyeknek készpénzbeli végleges megállapítása folyamatban van.)

5. 800 □-öl külső kert használata.
6. Szabad lakás a község házában, az udvar és melléképületek közös használatával.

7. A magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetése.

8. Anyakönyvvezetővé leendő kinevezetése esetén 200 korona tiszteletdíj.

A választási határidő a pályázati határidő lejártá után fog kitűzetni.

Zsombolya, 1903. évi április hó 25-én.

Fóris,

főszolgabíró.

Torontálmegye központi járás főszolgabírájától.

3853/1903.

390-3.3

Pályázati hirdetmény.

Orlovát községben lemondás folytán üresedésbe jött községi írnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. é. május 25-ig hivatalomhoz annyival is inkább terjesszék be, mert a később beérkező pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem. Az állással 720 korona készpénzfizetés és 1 öl tűzifa élvezete van egybekötve.

Nagybecskerek, 1903. április 30.

Daniel Ferenc,

főbíró

Novák J. C., Nagybecskerek.

••••• Legjobb kerékpárok. •••••

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világgiacon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek.

„Waffenrad“, „Dürkopp“

„Noricum“

(lánc nélküli kitűnő minőség.)

Mindezen gépek szabad-

futóul is berendezhetők.

Motoros kerékpárok

és automobílok

is kaphatók.

••••• Javitó műhely. •••••

231-32.15

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.